

บทที่ ๔

ผลการวิจัย

ในการวิจัย ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการเปลี่ยนพันธุข้าวจากพันธุ์พื้นเมือง เป็นพันธุ์
ส่งเสริมของเกษตรกรในเขตอำเภอยายา จังหวัดสุราษฎร์ธานี สามารถเสนอผลเป็น ๔ ส่วน ตาม
ลำดับดังนี้

ส่วนที่ ๑ ลักษณะทั่วไปของเกษตรกรในเขตอำเภอยายา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้แก่
ข้อมูลส่วนบุคคล

ส่วนที่ ๒ การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับข้าวพันธุ์ส่งเสริม และการยอมรับข้าวพันธุ์ส่งเสริม

ส่วนที่ ๓ ความสัมพันธ์ระหว่างเพศ กับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับข้าวพันธุ์ส่งเสริม
และเพศ การมีอาชีพรอง พื้นที่การทำนากับการยอมรับข้าวพันธุ์ส่งเสริม

ส่วนที่ ๔ ข้อมูลที่สามารถทดสอบสมมติฐานซึ่งเกี่ยวกับ การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับข้าว
พันธุ์ส่งเสริม ความรู้เกี่ยวกับข้าวพันธุ์ส่งเสริม ความน่าเชื่อถือของเจ้าหน้าที่การเกษตร การพัฒนา
ทางเทคนิคการเกษตรและการยอมรับข้าวพันธุ์ส่งเสริม

การนำเสนอข้อมูลจากการวิเคราะห์ที่ได้ เสนอในรูปแบบตารางกึ่งบทความ (Semi-
tabular Presentation of data)

ส่วนที่ ๑

ข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลส่วนบุคคลของเกษตรกรในเขตอำเภอยายา จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นส่วนหนึ่ง
ที่ชี้ให้เห็นถึงภูมิหลังของประชากรที่ต้องการศึกษา โดยศึกษาเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา
การมีอาชีพรอง พื้นที่การทำนาและอื่น ๆ ที่แสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๑ แสดงจำนวนร้อยละของ เกษตรกรในเขตอำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำแนกตาม เพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	๑๙๖	๖๕.๓
หญิง	๑๐๔	๓๔.๗
รวม	๓๐๐	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๑ ปรากฏว่าจำนวนเกษตรกรที่นำมา เป็นตัวอย่างทั้งหมด ๓๐๐ คน เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง เพศชายคิดเป็นจำนวนร้อยละ ๖๕.๓ เพศหญิง ๓๔.๗

ตารางที่ ๒ แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
๒๐ ปีและต่ำกว่า	๘	๒.๗
๒๑ - ๓๐ ปี	๕๔	๑๘.๐
๓๑ - ๔๐ ปี	๗๖	๒๕.๐
๔๑ - ๕๐ ปี	๘๗	๒๙.๐
๕๑ - ๖๐ ปี	๕๘	๑๖.๓
๖๐ ปีขึ้นไป	๒๖	๘.๗
รวม	๓๐๐	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๒ ซึ่งจำแนกกลุ่มตัวอย่างตามอายุ อยู่ในระหว่างอายุ ๔๑-๕๐ ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๒๙ อันดับรองลงมาคือผู้ที่มีอายุอยู่ในช่วง ๓๑-๔๐ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๕

ตารางที่ ๓ แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ได้เรียนหนังสือ	๑๓	๔.๓
ป.๑ - ป.๔	๒๓๒	๗๗.๕
ป.๕ - ป.๗	๓๓	๑๑.๐
ม.ศ. ๑ - ม.ศ.๓	๑๖	๕.๓
สูงกว่า ม.ศ. ๓	๖	๒.๐
รวม	๓๐๐	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๓ ปรากฏว่าระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง อยู่ในระหว่างประถมศึกษาปีที่ ๑ ถึงประถมศึกษาปีที่ ๔ มากที่สุด คือเป็นร้อยละ ๗๗.๕ รองลงมาคือ ประถมศึกษาปีที่ ๕ ถึงประถมศึกษาปีที่ ๗ คิดเป็นร้อยละ ๑๑ ส่วนผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษาปีที่ ๓ ขึ้นไป มีจำนวนน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ ๒ เท่านั้น

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๔ แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการมีอาชีพครอง

อาชีพครอง	จำนวน	ร้อยละ
ทำไร่	๓	๑.๐
ทำสวน	๔๖	๑๕.๓
เลี้ยงสัตว์	๒๖	๘.๗
ค้าขาย	๑๘	๖.๐
รับจ้าง	๒๘	๙.๗
อื่น ๆ	๒๖	๘.๖
ไม่มีอาชีพครอง	๑๕๒	๕๐.๗
รวม	๓๐๐	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๔ ปรากฏว่าส่วนใหญ่ไม่มีอาชีพครองซึ่งมีมากที่สุดถึงร้อยละ ๕๐.๗
 อันดับรองลงมาคือมีอาชีพครอง เป็นชาวสวน คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๓ อาชีพรับจ้างร้อยละ ๙.๗
 กลุ่มตัวอย่างทำไร่เป็นอาชีพครองน้อยที่สุด อาจจะเป็นเนื่องจากว่าภูมิประเทศของภาคใต้ไม่เหมาะกับการทำไร่

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๕ แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามผลผลิตข้าวในปี ๒๕๖๔

ผลผลิต (เกวียน)	จำนวน	ร้อยละ
๑ - ๕ เกวียน	๒๐๘	๖๘.๓
๖ - ๑๐ เกวียน	๗๑	๒๓.๗
๑๑ - ๑๕ เกวียน	๑๘	๖.๐
๑๖ - ๒๐ เกวียน	๓	๑.๐
รวม	๓๐๐	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๕ ปรากฏว่าผลผลิตข้าวของกลุ่มตัวอย่าง ในปี ๒๕๖๔ ส่วนใหญ่ผลิตข้าวได้น้อยที่สุดคือ อยู่ในระหว่าง ๑ - ๕ เกวียนร้อยละ ๖๘.๓ รองลงมาอยู่ในระหว่าง ๖ - ๑๐ เกวียน คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๗ ผลผลิตในจำนวนสูงคือ ระหว่าง ๑๖-๒๐ เกวียน มีจำนวนน้อยที่สุดเพียง ร้อยละ ๑ ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด

ตารางที่ ๖ แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม เนื้อที่การทำนา

เนื้อที่การทำนา	จำนวน	ร้อยละ
๑๐ ไร่ และต่ำกว่า	๑๑๖	๓๘.๗
๑๑ - ๒๐ ไร่	๘๘	๒๘.๓
๒๑ - ๓๐ ไร่	๔๓	๑๔.๓
๓๑ - ๔๐ ไร่	๒๓	๗.๗
๔๑ - ๕๐ ไร่	๑๗	๕.๗
๕๑ ไร่ขึ้นไป	๑๓	๔.๓
รวม	๓๐๐	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๖ ปรากฏว่าพื้นที่การทำนาของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีขนาดเล็ก อยู่ในระหว่าง ๑๐ ไร่และต่ำกว่ามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๗ รองลงมาอยู่ในระหว่าง ๑๑-๒๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๓ มีเพียงร้อยละ ๔.๓ ของตัวอย่างทั้งหมดที่มีพื้นที่ทำนาดังแต่ ๕๑ ไร่ขึ้นไป

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนที่ ๒

๒.๑ การเปิดรับข่าวสาร เกี่ยวกับข่าวพันธุสัง เสริม

การเปิดรับข่าวสาร เกี่ยวกับข่าวพันธุสัง เสริม ของเกษตรกรในเขตอำเภอยายา จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นส่วนที่ศึกษาเกี่ยวกับ การเปิดรับสื่อที่เผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับข่าวพันธุสัง เสริม และความบ่อยครั้งในการเปิดรับข่าวสาร เกี่ยวกับข่าวพันธุสัง เสริม ก่อนที่จะปลูกข้าวพันธุสัง เสริม (ช่วงเดือนมิถุนายน - กันยายน ปี ๒๕๒๔)

ตารางที่ ๗ แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการ เปิดรับสื่อแต่ละประเภท

ชนิดของสื่อ *	จำนวนคนที่เปิดรับ	ร้อยละ	จำนวนคนที่ไม่เปิดรับ	ร้อยละ	รวม
วิทยุ	๑๕๔	๕๑.๓	๑๕๖	๕๔.๗	๑๐๐.๐
โทรทัศน์	๑๑๔	๓๘.๗	๑๔๑	๖๐.๓	๑๐๐.๐
เอกสารเผยแพร่	๗๓	๒๔.๓	๒๒๗	๗๕.๗	๑๐๐.๐
การประชุมเกษตรกร	๑๖๗	๕๕.๗	๑๓๓	๔๔.๓	๑๐๐.๐
เจ้าหน้าที่การเกษตร	๒๑๐	๗๐.๐	๙๐	๓๐.๐	๑๐๐.๐

* ตอบได้มากกว่า ๑ สื่อ

จากตารางที่ ๗ เห็นได้ว่าสื่อที่มีผู้เข้าถึงมากที่สุดคือ เจ้าหน้าที่การเกษตร มีผู้เปิดรับข่าวสาร เรื่องข่าวพันธุสัง เสริมจากเจ้าหน้าที่การเกษตร คิดเป็นร้อยละ ๗๐ อันดับรองลงมาคือ การประชุมเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๗ ส่วนสื่อที่มีผู้รับน้อยที่สุดคือ เอกสารเผยแพร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๓ เนื่องจากว่ากลุ่มตัวอย่าง เป็นเกษตรกร ซึ่งมีความรู้อยู่ในระดับต่ำ เป็นส่วนใหญ่ (ป.๑ - ป.๕) จึงทำให้ เอกสารเผยแพร่ เป็นสื่อที่มีผู้เปิดรับน้อยที่สุด

ตารางที่ ๘ แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความบ่อยครั้งในการเปิดรับข่าวสาร
เกี่ยวกับข่าวพันธุสัง เสริม จากสื่อวิทยุ

จำนวนครั้งที่รับฟัง	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคยรับฟัง	๑๔๖	๔๘.๗
๑ ครั้ง	๒๓	๗.๗
๒ ครั้ง	๔๐	๑๓.๓
๓ ครั้ง	๔๔	๑๔.๗
๔ ครั้ง	๒๕	๘.๓
มากกว่า ๔ ครั้ง	๗	๒.๓
ไม่ตอบ	๑๔	๔.๐
รวม	๓๐๐	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๘ จำนวนความบ่อยครั้งในการรับฟังวิทยุ เกี่ยวกับข่าวพันธุสัง เสริมที่มี
ผู้รับฟังมากที่สุด คือ จำนวน ๓ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๗ รองลงมาคือ จำนวน ๒ ครั้ง คิดเป็น
ร้อยละ ๑๓.๓ ผู้ที่รับฟังตั้งแต่ ๔ ครั้งขึ้นไปจำนวน คิดเป็นร้อยละ ๒.๓ มีผู้ที่ไม่เคยฟังเลยถึง
ร้อยละ ๔๘

ตารางที่ ๔ แสดงอัตราการร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความบ่อยครั้งในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับข่าวพันธุสังเสริม จากโทรทัศน์

จำนวนครั้งในการชม	จำนวนคน	ร้อยละ
ไม่เคยชม	๑๗๘	๕๙.๓
๑ ครั้ง	๔๖	๑๕.๓
๒ ครั้ง	๕๘	๑๖.๐
๓ ครั้ง	๑๑	๓.๗
๔ ครั้ง	-	-
มากกว่า ๔ ครั้ง	-	-
ไม่ตอบ	๑๗	๕.๗
รวม	๓๐๐	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๔ พบว่ามีผู้ไม่ชมโทรทัศน์ถึงร้อยละ ๕๙ ส่วนผู้ที่ชมโทรทัศน์ส่วนใหญ่ เคยชมโทรทัศน์เกี่ยวกับข่าวพันธุสังเสริมเพียง ๑ หรือ ๒ ครั้งเท่านั้น คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๓ และ ๑๖ ตามลำดับ สูงกว่านี้ไม่มีผู้ชม อาจเนื่องจากว่ากลุ่มตัวอย่างเป็นเกษตรกร ส่วนใหญ่ไม่มีโทรทัศน์ การชมโทรทัศน์จึงไม่ได้ชมเป็นประจำ เหมือนการฟังวิทยุซึ่งส่วนใหญ่มีเกือบทุกครัวเรือน

ตารางที่ ๑๐ แสดงอัตราการยืมระยะของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความบ่อยครั้งในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับข้าวพันธุส์่งเสริม จากเอกสาร เผยแพร่

จำนวนความบ่อยครั้งในการอ่าน	จำนวนคน	ร้อยละ
ไม่เคยอ่าน	๒๓๑	๗๗.๐
๖ เดือนต่อ ๑ ครั้ง	๔	๓.๐
๒ - ๓ เดือนต่อ ๑ ครั้ง	๑๘	๖.๐
เดือนละครั้ง	๒๔	๘.๐
๒ สัปดาห์ต่อ ๑ ครั้ง	๑๐	๓.๓
สัปดาห์ละครั้ง	๔	๑.๓
ไม่ตอบ	๓	๑.๐
รวม	๓๐๐	๑๐๐.๐

จากราคาที่ ๑๐ พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่เคยอ่าน เอกสาร เผยแพร่ถึงร้อยละ ๗๗ ร้อยละ ๘ เคยอ่านเดือนละครั้ง รองลงมาคือ ๒-๓ เดือนต่อ ๑ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ ๖ จะเห็นได้ว่าการเปิดรับสื่อประเภทเอกสารเผยแพร่อยู่ในระดับต่ำมาก เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างเป็นเกษตรกร ซึ่งส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับ ป.๑-ป.๔ ซึ่งมักจะไม่นิยมเปิดรับสื่อที่ต้องใช้ทักษะในการอ่านและการทำความเข้าใจ

ตารางที่ ๑๑ แสดงอัตราการร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความบ่อยครั้งในการ เปิดรับข่าวสาร
เกี่ยวกับข่าวพันธุสง เสริม จากการประชุม เกษตรกร

จำนวนครั้งในการ เข้าประชุม	จำนวนคน	ร้อยละ
ไม่เคย เข้าประชุม	๑๓๓	๔๔.๓
๑ ครั้ง	๓๑	๑๐.๓
๒ ครั้ง	๔๒	๑๓.๓
๓ ครั้ง	๕๕	๑๘.๔
๔ ครั้ง	๒๔	๘.๐
ไม่ตอบ	๕	๑.๗
รวม	๓๐๐	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๑๑ มีผู้ที่เข้าประชุม เกษตรกร เกี่ยวกับ เรื่องข่าวพันธุสง เสริมจำนวน
๓ ครั้ง จำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๔ รองลงมาคือการเข้าประชุม ๒ ครั้ง คิดเป็น
ร้อยละ ๑๓.๓ ส่วนผู้ที่เข้าประชุม ๔ ครั้ง มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๘

ตารางที่ ๑๒ แสดงอัตราร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความบ่อยครั้งในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับข่าวพันธุสัง เสริม จากเจ้าหน้าที่การเกษตร

จำนวนครั้ง ในการพบและพูดคุยเกี่ยวกับ เรื่องข่าวพันธุสัง เสริม	จำนวนคน	ร้อยละ
ไม่เคยพบและพูดคุย	๘๘	๒๙.๗
๑ ครั้ง	๘๖	๑๕.๓
๒ ครั้ง	๕๐	๑๖.๗
๓ ครั้ง	๒๖	๘.๗
๔ ครั้ง	๒๔	๘.๓
๕ ครั้ง	๒๔	๘.๓
มากกว่า ๕ ครั้ง	๓๐	๑๐.๐
ไม่ตอบ	๙	๓.๐
รวม	๓๐๐	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๑๒ ปรากฏว่า เกษตรกรร้อยละประมาณ ๓๐ ไม่เคยพบและพูดคุยกับ เจ้าหน้าที่การเกษตร เรื่องข่าวพันธุสัง เสริม ร้อยละ ๑๖.๗ เคยพบ ๒ ครั้ง อันดับรองลงมาคือร้อยละ ๑๕.๓ เคยพบและพูดคุย เรื่องข่าวพันธุสัง เสริม เพียงครั้งเดียว เคยพูดคุย ๔ และ ๕ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ ๘.๓ มีอีกร้อยละ ๑๐ ที่เคยพบและพูดคุยกับ เจ้าหน้าที่การเกษตรมากกว่า ๕ ครั้ง

ตารางที่ ๑๓ แสดงอัตราร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความสนใจและติดตามข่าวสาร
เกี่ยวกับข้าวพันธุ์สัง เสริม จากสื่อชนิดใดมากที่สุด

สื่อ	จำนวนคน	ร้อยละ
วิทยุ	๕๒	๑๗.๓
โทรทัศน์	๓๒	๑๐.๗
เอกสาร เผยแพร่	๔	๑.๓
การประชุม เกษตรกร	๕๑	๑๗.๐
เจ้าหน้าที่การ เกษตร	๑๖๑	๕๓.๗
รวม	๓๐๐	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๑๓ แสดงให้เห็นว่า เกษตรกรตัวอย่างสนใจและติดตามข่าวสารเกี่ยวกับ
ข้าวพันธุ์สัง เสริม จากเจ้าหน้าที่การ เกษตรมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๗ วิทยุและการประชุม
เกษตรกรเป็นอันดับรองลงมา คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๓ เอกสาร เผยแพร่เป็นสื่อที่เกษตรกรตัวอย่าง
สนใจและติดตามข่าวสาร เกี่ยวกับข้าวพันธุ์สัง เสริมน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๑.๓ เท่านั้น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๑๔ แสดงอัตราร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความต้องการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับ
ข่าวพันธู์ส่ง เสริม จากสื่อต่าง ๆ

สื่อที่ต้องการได้รับข่าวสาร เกี่ยวกับข่าวพันธู์ส่ง เสริม *	จำนวน	ร้อยละ
วิทยุ	๑๓๖	๑๘.๘
โทรทัศน์	๑๑๔	๑๕.๗
เอกสาร เผยแพร่	๘๗	๑๒.๐
การประชุม เกษตรกร	๑๔๘	๒๐.๔
เจ้าหน้าที่การ เกษตร	๒๓๙	๓๓.๐
รวม	๗๒๔	๑๐๐.๐

* ตอบได้มากกว่า ๑ สื่อ

จากตารางที่ ๑๔ เจ้าหน้าที่การ เกษตร เป็นสื่อที่ เกษตรกร ต้องการได้รับข่าวสาร เกี่ยวกับ
ข่าวพันธู์ส่ง เสริมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๓๓ การประชุม เกษตรกร เป็นอันดับรองลงมา คิดเป็น
ร้อยละ ๒๐.๔ สื่อที่ เกษตรกร ต้องการได้รับข่าวสาร เกี่ยวกับข่าวพันธู์ส่ง เสริม น้อยที่สุดคือ เอกสาร
เผยแพร่ คิด เป็นร้อยละ ๑๒

๒.๒ การยอมรับข้าวพันธุ์สัง เเสริม

การยอมรับข้าวพันธุ์สัง เเสริม ของเกษตรกรในเขตอำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นส่วนที่ศึกษาเกี่ยวกับ การปลูกข้าวพันธุ์สัง เเสริม ในปี ๒๕๒๔ ของเกษตรกรตัวอย่าง ซึ่งได้แก่ พันธุ์ กข.๑๓ และนางพญา ๑๓๒

ตารางที่ ๑๕ แสดงอัตราการร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการปลูกข้าวพันธุ์สัง เเสริม

การยอมรับข้าวพันธุ์สัง เเสริม	จำนวน	ร้อยละ
ปลูก	๑๑๓	๓๗.๗
ไม่ปลูก	๑๘๗	๖๒.๓
รวม	๓๐๐	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๑๕ พบว่าเกษตรกรยอมรับข้าวพันธุ์สัง เเสริม คือปลูกข้าวพันธุ์สัง เเสริม ในปี ๒๕๒๔ คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๗ น้อยกว่าผู้ที่ไม่ยอมรับข้าวพันธุ์สัง เเสริม ซึ่งคิดเป็นร้อยละ ๖๒.๓

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๑๖ แสดงอัตราร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามพันธุ์ข้าวพันธุ์ส่งเสริมที่กลุ่มตัวอย่าง
ปลูก

พันธุ์ข้าว	จำนวน	ร้อยละ
กข. ๑๓	๑๑๒	๓๗.๔
นางพญา ๑๓๒	๑	๐.๓
รวม	๑๑๓	๓๗.๗

จากตารางที่ ๑๖ แสดงให้เห็นในจำนวนผู้ที่ยอมรับข้าวพันธุ์ส่งเสริม ปลูกข้าวพันธุ์
กข ๑๓ คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๔ ส่วนพันธุ์นางพญา ๑๓๒ มีผู้นำไปปลูกเพียง ๑ รายเท่านั้น
ข้าวพันธุ์นางพญา ๑๓๒ เกษตรกรที่ยอมรับข้าวพันธุ์ส่งเสริมปลูกกันน้อยมาก เนื่องจากว่าข้าวพันธุ์
นางพญา ๑๓๒ ใช้ปลูกแบบนาหว่าน แต่เกษตรกรตัวอย่างส่วนใหญ่ปลูกข้าวแบบนาดำซึ่งใช้พันธุ์
กข ๑๓ ปลูก จึงทำให้ข้าวพันธุ์นางพญา ๑๓๒ มีผู้นำไปปลูกน้อย

ส่วนที่ ๓ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์

๓๑. เพศ กับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับข้าวพันธุ์ส่งเสริม

ตารางที่ ๑๗ แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศกับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับ
ข้าวพันธุสงเสริม จากสื่อต่าง ๆ

สื่อ	เพศ	ผู้ที่เปิดรับ		ผู้ที่ไม่เปิดรับ	รวม
		หญิง	ชาย		
วิทยุ		๑๘.๘	๓๒.๕	๔๘.๗	๑๐๐.๐
		(๕๖)	(๔๘)	(๑๔๖)	(๓๐๐)
โทรทัศน์		๑๗.๓	๒๒.๕	๖๐.๓	๑๐๐.๐
		(๕๒)	(๖๗)	(๑๘๑)	(๓๐๐)
เอกสารเผยแพร่		๙.๒	๑๕.๑	๗๕.๗	๑๐๐.๐
		(๒๗)	(๔๖)	(๒๒๗)	(๓๐๐)
การประชุมเกษตรกร		๑๔.๓	๔๑.๕	๔๕.๓	๑๐๐.๐
		(๔๔)	(๑๒๐)	(๑๓๓)	(๓๐๐)
เจ้าหน้าที่การเกษตร		๒๔.๖	๔๕.๔	๓๐.๐	๑๐๐.๐
		(๗๔)	(๑๓๖)	(๘๐)	(๓๐๐)

จากตารางที่ ๑๗ แสดงให้เห็นว่า

วิทยุ เพศชายเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับข้าวพันธุสงเสริม จากวิทยุมากกว่าเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๕ สำหรับชาย และ ๑๘.๘ สำหรับหญิง

โทรทัศน์ จำนวนผู้เปิดรับที่เป็นชาย เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับข้าวพันธุสงเสริมจากโทรทัศน์มากกว่าเพศหญิงเพียงเล็กน้อย คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๕ และ ๑๗.๓

เอกสารเผยแพร่ เพศชายเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับข้าวพันธุสงเสริม จากเอกสารเผยแพร่มากกว่าเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๑ และ ๙.๒

การประชุมเกษตรกร เพศชายเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับข้าวพันธุ์สังเสริม จากการประชุมเกษตรกรมากกว่าเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๔ และ ๑๔.๓

เจ้าหน้าที่การเกษตร เพศชายเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับข้าวพันธุ์สังเสริม จากเจ้าหน้าที่การเกษตรมากกว่าเพศหญิงเกือบครึ่ง คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๔ และ ๒๔.๖

๓.๒ เพศ อาชีพรองและขนาดเนื้อที่กับการยอมรับข้าวพันธุ์สังเสริม

ตารางที่ ๑๘ แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ กับการยอมรับข้าวพันธุ์สังเสริม

การยอมรับข้าวพันธุ์สังเสริม	เพศ	หญิง	ชาย	รวม
		ร้อยละ	ร้อยละ	
ผู้ที่ยอมรับ		๑๒.๗ (๓๘)	๒๕.๐ (๗๕)	๓๗.๗ (๑๑๓)
ผู้ที่ไม่ยอมรับ		๕๒.๐ (๖๖)	๔๐.๓ (๑๒๑)	๖๒.๓ (๑๘๗)
รวม		๓๔.๗ (๑๐๔)	๖๕.๓ (๑๙๖)	๑๐๐.๐ (๓๐๐)

จากตารางที่ ๑๘ ปรากฏว่าผู้ที่ยอมรับข้าวพันธุ์สังเสริมเป็นหญิง ๑๒.๗ เป็นชายร้อยละ ๒๕ และผู้ที่ไม่ยอมรับข้าวพันธุ์สังเสริมเป็นหญิงร้อยละ ๕๒ เป็นชายร้อยละ ๔๐.๓

ตารางที่ ๑๔ แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพรองกับการยอมรับข้าวพันธุ์
ส่งเสริม

อาชีพรอง	การยอมรับข้าวพันธุ์ส่งเสริม	ผู้ที่ยอมรับ (N= ๑๑๗)	ผู้ที่ไม่ยอมรับ (N=๑๘๗)
		ร้อยละ	ร้อยละ
ทำไร่		๑.๗ (๒)	๐.๕ (๑)
ทำสวน		๑๔.๒ (๑๖)	๑๖.๑ (๓๐)
เลี้ยงสัตว์		๘.๙ (๑๐)	๘.๖ (๑๖)
ค้าขาย		๕.๙ (๖)	๖.๙ (๑๒)
รับจ้าง		๑๕.๐ (๑๗)	๖.๙ (๑๒)
อื่น ๆ		๗.๙ (๙)	๙.๑ (๑๗)
ไม่มีอาชีพรอง		๔๖.๙ (๕๓)	๕๒.๙ (๙๙)
รวม		๑๐๐.๐ (๑๑๓)	๑๐๐.๐ (๑๘๗)

จากตารางที่ ๑๔ ปรากฏว่าผู้ที่ยอมรับข้าวพันธุ์ส่งเสริมจำนวนมากที่สุด คือผู้มีอาชีพ
เดี่ยวคือทำนาเพียงอย่างเดียว ไม่มีอาชีพรอง ผู้ที่มีอาชีพรองรับจ้างจะยอมรับข้าวพันธุ์ส่งเสริม
มากกว่าผู้มีอาชีพรองอื่น ๆ อันดับรองลงมาคือ ผู้ที่มีอาชีพรองทำสวนคิดเป็นร้อยละ ๑๕ และ ๑๔.๒
ตามลำดับ ผู้ที่ทำไร่เป็นอาชีพรอง ยอมรับข้าวพันธุ์ส่งเสริมน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละหนึ่งเท่านั้น ส่วน
ผู้ที่ไม่ยอมรับข้าวพันธุ์ส่งเสริมก็เช่นเดียวกันคือ เป็นผู้ที่ไม่มีอาชีพรอง คิดเป็นร้อยละ ๕๒.๙ ผู้ที่ทำสวน
เป็นอาชีพรองร้อยละ ๑๖.๑ ที่ไม่ยอมรับข้าวพันธุ์ส่งเสริม อันดับที่สามที่ไม่ยอมรับข้าวพันธุ์ส่งเสริมคือ
ผู้มีอาชีพรองอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ ๙.๑

ตารางที่ ๒๐ แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม เนื้อที่การทำนากับการยอมรับ
ข้าวพันธุ์สังเสริม

ขนาดเนื้อที่ทำนา	การยอมรับข้าวพันธุ์สังเสริม	ผู้ที่ยอมรับ (N= ๑๑๓)	ผู้ที่ไม่ยอมรับ (N= ๑๘๗)
		ร้อยละ	ร้อยละ
๑๐ ไร่ และต่ำกว่า		๓๖.๓	๔๒.๓
		(๔๑)	(๗๙)
๑๑ - ๒๐ ไร่		๒๔.๙	๓๔.๘
		(๒๘)	(๖๕)
๒๑ - ๓๐ ไร่		๑๔.๒	๑๔.๔
		(๑๖)	(๒๗)
๓๑ - ๔๐ ไร่		๘.๙	๖.๕
		(๑๐)	(๑๒)
๔๑ - ๕๐ ไร่		๕.๗	๐.๕
		(๑๑)	(๑)
๕๑ ไร่ขึ้นไป		๖.๒	๑.๖
		(๗)	(๓)
รวม		๑๐๐.๐	๑๐๐.๐
		(๑๑๓)	(๘๗)

จากตารางที่ ๒๐ แสดงให้เห็นว่า ผู้ที่มีขนาดเนื้อที่ ๑๐ ไร่และต่ำกว่า เป็นผู้ที่ยอมรับ
ข้าวพันธุ์สังเสริมมากกว่าผู้ที่มีเนื้อที่ขนาดอื่น คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๓ รองลงมาคือร้อยละ ๒๔.๙ คือ
ผู้ที่มีขนาดเนื้อที่ ๑๑-๒๐ ไร่ ผู้ที่มีขนาดเนื้อที่ ๕๑ ไร่ขึ้นไปเพียงร้อยละ ๖.๒ ที่ยอมรับข้าว
พันธุ์สังเสริม ส่วนผู้ที่ไม่ยอมรับข้าวพันธุ์สังเสริมก็เช่นเดียวกัน คือ ผู้ที่มีขนาดเนื้อที่ ๑๐ ไร่ และ
ต่ำกว่า เป็นผู้ที่ไม่ยอมรับข้าวพันธุ์สังเสริมมากที่สุด อันดับรองลงมาคือ ผู้ที่มีขนาดเนื้อที่ ๑๑-๒๐
ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๓ และ ๓๔.๘ ตามลำดับ อันดับที่สามที่ไม่ยอมรับข้าวพันธุ์สังเสริม คือผู้
ที่มีขนาดเนื้อที่ ๒๑- ๓๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙

ส่วนที่ ๔

เป็นส่วนที่ทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร เรื่องข่าวพันธุ์สิ่งเสริม ความรู้เกี่ยวกับข่าวพันธุ์สิ่งเสริม ความนำเชื่อถือของเจ้าหน้าที่การเกษตร การพัฒนาทางเทคนิคการเกษตรกับการยอมรับข่าวพันธุ์สิ่งเสริม โดยการหาค่าความสัมพันธ์ Pearson's Product Moment Correlation Coefficient และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) การแสดงตารางในส่วนที่ ๔ จะแสดงเฉพาะตารางที่สรุปผลได้

ตารางที่ ๒๑ แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร เกี่ยวกับข่าวพันธุ์สิ่งเสริมจากสื่อต่างๆ และความบ่อยครั้งในการเปิดรับ (X) กับการยอมรับข่าวพันธุ์สิ่งเสริม (Y)

ตัวแปรอิสระ (X)	ค่าความสัมพันธ์ r_{xy}
การเปิดรับสื่อวิทยุ	๐.๒๔๓๗ *
การเปิดรับสื่อโทรทัศน์	๐.๑๘๕๓ *
การเปิดรับสื่อเอกสารเผยแพร่	๐.๒๖๔๖ *
การเปิดรับสื่อการประชุมเกษตรกร	๐.๓๐๗๑ *
การเปิดรับสื่อเจ้าหน้าที่การเกษตร	๐.๓๓๔๐ *
ความบ่อยครั้งในการเปิดรับสื่อวิทยุ	๐.๔๒๒๔ *
ความบ่อยครั้งในการเปิดรับสื่อโทรทัศน์	๐.๑๘๑๔ *
ความบ่อยครั้งในการเปิดรับสื่อเอกสารเผยแพร่	๐.๓๐๔๕ *
ความบ่อยครั้งในการเปิดรับสื่อการประชุมเกษตรกร	๐.๔๒๒๗ *
ความบ่อยครั้งในการเปิดรับสื่อเจ้าหน้าที่การเกษตร	๐.๕๓๖๕ *

* มีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๐๑

สมมติฐานที่ ๑ การเปิดรับข่าวสาร เกี่ยวกับข่าวพันธุ์ส่ง เสริมจากสื่อแต่ละชนิด มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับ การยอมรับข่าวพันธุ์ส่ง เสริมของ เกษตรกรในเขตอำเภอยะไฮยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

จากสมมติฐานที่ ๑ เมื่อดูค่าสหสัมพันธ์จากตารางที่ ๒๑ แล้วพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อที่ให้ข่าวสาร เกี่ยวกับข่าวพันธุ์ส่ง เสริม แต่ละสื่อที่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับข่าวพันธุ์ส่ง เสริมอย่างมีนัยสำคัญทุกสื่อ โดยการเปิดรับสื่อเจ้าหน้าที่การเกษตร มีความสัมพันธ์กับการยอมรับมากที่สุด มีค่า ๐.๓๓๔๐ อันดับรองลงมาคือ การประชุมเกษตรกร มีค่าความสัมพันธ์ ๐.๓๐๗๑ การเปิดรับสื่อโทรทัศน์มีความสัมพันธ์กับการยอมรับน้อยที่สุด มีค่าความสัมพันธ์เพียง ๐.๑๘๕๓

ค่าความสัมพันธ์ระหว่าง ความบ่อยครั้งในการเปิดรับข่าวสาร เกี่ยวกับข่าวพันธุ์ส่ง เสริม จากสื่อที่เผยแพร่ข่าวสาร เกี่ยวกับข่าวพันธุ์ส่ง เสริม แต่ละสื่อก็มีความสัมพันธ์กับการยอมรับข่าวพันธุ์ส่ง เสริมอย่างมีนัยสำคัญเช่นกัน ความบ่อยครั้งในการเปิดรับข่าวสารจากเจ้าหน้าที่การเกษตร มีค่าความสัมพันธ์มากที่สุด มีค่า ๐.๕๘๖๕ รองลงมาคือ การประชุม เกษตรกรและวิทยุมีค่า เท่ากันคือ ๐.๔๒๒๗ และ ๐.๔๒๒๔ ตามลำดับ ส่วนความบ่อยครั้งในการเปิดรับข่าวสารฯ จากโทรทัศน์มีความสัมพันธ์กับการยอมรับข่าวพันธุ์ส่ง เสริม น้อยที่สุดมีค่าเพียง ๐.๑๘๑๔ เท่านั้น

แสดงให้เห็นว่า ทั้งการเปิดรับสื่อที่ให้ข่าวสาร เกี่ยวกับข่าวพันธุ์ส่ง เสริม และความบ่อยครั้งในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับข่าวพันธุ์ส่ง เสริม จากสื่อดังกล่าว กับการยอมรับข่าวพันธุ์ส่ง เสริมมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน ถ้าตัวหนึ่งมีค่าเพิ่มอีกตัวหนึ่งก็เพิ่มด้วย เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับข่าวพันธุ์ส่ง เสริมของ เกษตรกรในเขตอำเภอยะไฮยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี จากสื่อต่าง ๆ คือ วิทยุ โทรทัศน์ เอกสาร เผยแพร่ การประชุม เกษตรกรและ เจ้าหน้าที่การเกษตร มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับการยอมรับข่าวพันธุ์ส่ง เสริม การยอมรับข่าวพันธุ์ส่ง เสริมของ เกษตรกรจะสูงขึ้นตามปริมาณของการเปิดรับข่าวสาร เรื่องข่าวพันธุ์ส่ง เสริมของ เกษตรกร ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสำนักงานวิจัยการศึกษาแห่งมหาวิทยาลัย

ยุทธวิธี^๑ ที่ว่า การใช้สื่อหลายประเภทในการสื่อสารเพื่อโน้มน้าวใจจะช่วยให้เกิดความสัมฤทธิ์ผลในการโน้มน้าวใจมากยิ่งขึ้น

และจากการศึกษาถึงการยอมรับการเกษตรแผนใหม่ ในมัธยมประเทศ ประเทศอินเดียของชามาร์ (Shamar)^๒ พบว่าปัจจัยทางด้านการสื่อสารที่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับคือ การเปิดรับข่าวสารจากแหล่งข่าวต่าง ๆ และการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ทางราชการ เช่นเดียวกับผลงานวิจัยของพรพิมล วรดิลก^๓ ซึ่งศึกษาพฤติกรรมการรับข่าวสารที่มีผลต่อการยอมรับการปลูกกาแฟของเกษตรกร กิ่งอำเภอลำโพง จังหวัดชุมพร ที่ว่าการรับข่าวสารจากสื่อมวลชน สื่อบุคคล สื่อเฉพาะกิจ มีผลต่อการยอมรับการปลูกกาแฟของเกษตรกร ซึ่งคล้ายคลึงกับผลการวิจัยของพิศนีย์ กระแสอินทร์^๔ ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับการปลูกพืชหมุนเวียนของเกษตรกร จังหวัดศรีสะเกษ และรายงานการศึกษาสภาพสังคมและวัฒนธรรมในจังหวัดร้อยเอ็ด ของแมคโคล

^๑ Erwin P. Bettinghaus, Persuasive Communication (New York: Holt, Rinehart and Winston, Inc., 1968), p. 13.

^๒ Prakash N. Shamar, Incentives and Disincentives Related to Adoption of Agricultural Innovations by small farmers, Madhya Pradesh, India., p. 37.

^๓ พรพิมล วรดิลก, พฤติกรรมการรับข่าวสารที่มีผลต่อการยอมรับการปลูกกาแฟของเกษตรกร กิ่งอำเภอลำโพง จังหวัดชุมพร (กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขา นิเทศศาสตร์พัฒนาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๔), บทคัดย่อ.

^๔ พิศนีย์ กระแสอินทร์, ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับการปลูกพืชหมุนเวียนของเกษตรกร จังหวัดศรีสะเกษ, หน้า ๗๐-๗๓.

(Mcdole)^๑ ที่ว่า สื่อบุคคล สื่อวิทยุ สื่อการประชุมอบรมและสื่อ เอกสารสิ่งพิมพ์ มีบทบาทในการให้ข่าวสาร และทำให้เกิดการยอมรับ

นอกจากนี้สื่อบุคคล คือ เจ้าหน้าที่การเกษตรเป็นสื่อที่มีบทบาทมากกว่าสื่ออื่น ๆ ในการยอมรับข่าวพันธุ์ส่ง เสริม และความบ่อยครั้งในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่การ เกษตรของ เกษตรกร มีค่าความสัมพันธ์กับการยอมรับข่าวพันธุ์ส่ง เสริมมากที่สุด ซึ่งคล้ายคลึงกับผลงานวิจัยของบูเอโน (Bueno)^๒ และฟริโอ (Frio)^๓ ซึ่งได้ศึกษาเรื่องบทบาทของสื่อมวลชนในการยอมรับยาปราบ รชชพืช ๒, ๔-D ในประเทศฟิลิปปินส์และเรื่องการเลือกผู้นำการยอมรับข่าวพันธุ์ IR ๘ และแหล่งข่าวของเกษตรกรที่นำนาในฤดูแล้งพบว่า สื่อบุคคล เป็นสื่อที่มีอิทธิพลมากที่สุดในการยอมรับนวัตกรรม เช่นเดียวกับการสรุปผลงานของผู้ที่ศึกษาเกี่ยวกับช่องทางการติดต่อสื่อสาร (Channel) และ แหล่งความรู้การ เกษตรที่ เกษตรกรได้รับว่า แหล่งข่าวที่เป็นตัวบุคคลสำคัญที่สุดได้แก่ เจ้าหน้าที่ ส่ง เสริม เพื่อนบ้านและญาติ

โรเจอร์ (Rogers) และเมเน็น (Meynen)^๔ ได้ทำการวิจัยสื่อที่ก่อให้เกิดความ สัมฤทธิ์ผลในการเผยแพร่นวัตกรรมในประเทศโคลัมเบียพบว่า การเผยแพร่เทคนิคใหม่ ๆ นั้น สื่อบุคคล

^๑ Catherine Mcdole, A Report on Socio-Cultural Conditions in the Yong Study Area of Roi-Et in Northeast Thailand, p. 23.

^๒ Pedro Bueno, "The Role of Mass Media in the adoption of 2, 4-D in Two Laguna Barrios," pp. 22-25.

^๓ Antonio S. Frio, "Leadership Preference IR-8 Adoption and Communication Source Among Dry-Season Farmers of Morong, Rizal, pp. 55-56.

^๔ Everett M. Rogers and Wicky L. Meynen, Communication for 2, 4-D Weed Spray Among Columbian Peasants, Rural Sociology, 30, pp. 213 - 219.

มีอิทธิพลมากที่สุด นอกจากนี้ผลงานวิจัยของยูพี ชัยภักดิ์^๑ และ อิศาดาว ภักดี^๒ ซึ่งศึกษาบทบาทของสื่อที่มีต่อการยอมรับข้าวพันธุ์ใหม่ ของสมาชิกนิคมสร้างตนเองลำตะคอง จังหวัดนครราชสีมา และการยอมรับการเลี้ยงกุ้งก้ามกรามของเกษตรกร จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามลำดับ ต่างก็พบว่าสื่อบุคคลมีบทบาทมากที่สุดใน การยอมรับนวัตกรรม

และฟลิเอเกล (Fliegel), เรย์ (Ray), เซ็น (Sen) และคิฟลิน (Kivlin)^๓ ได้ศึกษาเกี่ยวกับนวัตกรรมการเกษตร ในประเทศอินเดียพบว่า การติดต่อกับผู้นำการเปลี่ยนแปลง เป็นปัจจัยสำคัญที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการยอมรับนวัตกรรมการเกษตร

ผลงานวิจัยเหล่านี้ต่างก็สอดคล้องกับสมมติฐานที่ว่า การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับข้าวพันธุ์ส่งเสริม จากสื่อประเภทต่าง ๆ มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับการยอมรับข้าวพันธุ์ส่งเสริมของเกษตรกร ในเขตอำเภอยะโยน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

^๑ ยูพี ชัยภักดิ์, "การศึกษาบทบาทของสื่อที่มีต่อการยอมรับข้าวพันธุ์ใหม่ของสมาชิกนิคมสร้างตนเองลำตะคอง จังหวัดนครราชสีมา," (วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขา นิเทศศาสตรพัฒนการ ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๓), หน้า ๗๓.

^๒ อิศาดาว ภักดี, "บทบาทของสื่อที่มีต่อการยอมรับการเลี้ยงกุ้งก้ามกรามของสมาชิกโครงการส่งเสริมการเลี้ยงกุ้งก้ามกรามของเกษตรกร จังหวัดกาฬสินธุ์ (วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขานิเทศศาสตรพัฒนการ ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๕), หน้า ๕๔.

^๓ Frederick C. Fliegel and others, Agricultural Innovation in Indian Villages, p. 26.

ตารางที่ ๒๒ แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง การเปิดรับสื่อที่เผยแพร่ข่าวสาร เกี่ยวกับข่าวพันธุสง เสริม ความบ่อยครั้งในการ เปิดรับสื่อชนิดต่าง ๆ ที่เผยแพร่ เกี่ยวกับข่าวพันธุสง เสริม ความรู้ เกี่ยวกับข่าวพันธุสง เสริม ความน่า เชื่อถือของ เจ้าหน้าที่การ เกษตรและการ พัฒนาทาง เทคนิคการ เกษตร (X) กับการยอมรับข่าวพันธุสง เสริม (Y)

ตัวแปรอิสระ (X)	ค่าความสัมพันธ์ r_{xy}
การ เปิดรับสื่อที่ เผยแพร่ เกี่ยวกับข่าวพันธุสง เสริม	๐.๕๓๖๗*
ความบ่อยครั้งในการ เปิดรับสื่อวิทยุ	๐.๕๒๒๔*
ความบ่อยครั้ง ในการ เปิดรับสื่อ โทรทัศน์	๐.๑๙๑๔*
ความบ่อยครั้ง ในการ เปิดรับสื่อ เอกสาร เผยแพร่	๐.๓๐๕๕*
ความบ่อยครั้งในการ เปิดรับสื่อการประชุม เกษตรกร	๐.๕๒๒๗*
ความบ่อยครั้งในการ เปิดรับสื่อ เจ้าหน้าที่การ เกษตร	๐.๕๙๖๕*
ความรู้ เกี่ยวกับข่าวพันธุสง เสริม	๐.๓๖๔๓*
ความน่า เชื่อถือของ เจ้าหน้าที่การ เกษตร	๐.๕๔๔๙*
การพัฒนาทาง เทคนิคการ เกษตร	๐.๖๖๖๒*

* มีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๐๑

สมมติฐานที่ ๒ ระดับความรู้ เกี่ยวกับข่าวพันธุสง เสริม ของ เกษตรกรใน เขตอำเภอยายา จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับ การยอมรับข่าวพันธุสง เสริม

จากสมมติฐานที่ ๒ เมื่อดูค่าจากตารางที่ ๒๒ แล้วจะเห็นว่าความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับข่าวพันธุสง เสริม และการยอมรับข่าวพันธุสง เสริม มีค่า ๐.๓๖๔๓ แสดงว่ามีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน ถ้าตัวหนึ่งมีค่าเพิ่มอีกตัวหนึ่งก็เพิ่มขึ้น ผลจึง เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๓ ความน่าเชื่อถือของเจ้าหน้าที่การเกษตร ตามสายตาของเกษตรกรในเขตอำเภอยะยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับการยอมรับข่าวพันธุ์ส่งเสริม

จากตารางที่ ๒๒ เห็นได้ว่าคุณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างความน่าเชื่อถือของเจ้าหน้าที่การเกษตร และการยอมรับข่าวพันธุ์ส่งเสริม มีค่า ๐.๕๔๘๔ แสดงว่ามีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นการทดสอบ เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๔ การพัฒนาทางเทคนิคการเกษตร ของเกษตรกรในเขตอำเภอยะยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับการยอมรับข่าวพันธุ์ส่งเสริม

เมื่อดูค่าความสัมพันธ์ ระหว่างการพัฒนาทางเทคนิคการเกษตรกับการยอมรับข่าวพันธุ์ส่งเสริม ในตารางที่ ๒๒ มีค่า ๐.๖๖๖๒ แสดงว่ามีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นผลจึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๒๓ วิเคราะห์ลำดับความสำคัญของ การเปิดรับสื่อ ความบ่อยครั้งในการเปิดรับสื่อที่
เผยแพร่เกี่ยวกับข่าวพันธุสัง เสริม, ความรู้เกี่ยวกับข่าวพันธุสัง เสริม ความน่าเชื่อถือ
เจ้าหน้าที่การ เกษตร และการพัฒนาทางเทคนิคการ เกษตร กับการยอมรับข่าว
พันธุสัง เสริม

ลำดับ	ปัจจัย	R ² ที่เพิ่ม	R ² สะสม	B	β	F
๑	การพัฒนาทาง เทคนิคการ เกษตร	๐.๔๔๓๘	๐.๔๔๓๘	๐.๑๘๐๓	๐.๓๕๓๐	๕๓.๘๓๐ **
๒	ความบ่อยครั้งในการ เปิดรับสื่อ เจ้าหน้าที่การ เกษตร	๐.๑๐๑๔	๐.๕๔๕๓	๐.๖๗๕๑	๐.๒๘๕๙	๓๒.๘๘๘ **
๓	ความบ่อยครั้งในการ เปิดรับวิทยุ	๐.๐๘๘๗	๐.๕๘๔๐	๐.๖๓๑๑	๐.๒๐๐๒	๒๕.๐๖๐ **
๔	ความน่า เชื่อถือของ เจ้าหน้าที่ การ เกษตร	๐.๐๑๙๕	๐.๖๐๒๖	๐.๑๐๘๐	๐.๑๖๓๘	๑๒.๖๘๔ **
๕	ความบ่อยครั้งในการ เปิดรับ สื่อการประชุม เกษตรกร	๐.๐๐๖๘	๐.๖๐๙๔	๐.๒๗๕๕	๐.๐๘๒๘	๔.๘๘๖ *

** มีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับ ๐.๐๑

* มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ ๐.๐๕

สมมติฐานที่ ๕ การเปิดรับข่าวสารการ เกษตรเกี่ยวกับข่าวพันธุสัง เสริม ความรู้
เกี่ยวกับข่าวพันธุสัง เสริม ความน่าเชื่อถือของ เจ้าหน้าที่การ เกษตรและการพัฒนาทาง เทคนิคการ
เกษตรร่วมกันอธิบายการยอมรับข่าวพันธุสัง เสริม ของ เกษตรกรในเขตอำเภอยายา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

จากตารางที่ ๒๓ เมื่อนำปัจจัยต่าง ๆ ทั้งหมด ๕ ตัวมาอธิบายการยอมรับข่าวพันธุ
สัง เสริม โดยการใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณพบว่า มีปัจจัยที่มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ในการอธิบายการยอมรับข่าวพันธุสัง เสริม เพียง ๕ ปัจจัย เรียงตามลำดับสำคัญดังนี้ คือ การพัฒนา
ทางเทคนิคการ เกษตร ความบ่อยครั้งในการ เปิดรับสื่อ เจ้าหน้าที่การ เกษตร ความบ่อยครั้งในการ

เปิดรับสื่อวิทยุ ความน่าเชื่อถือของเจ้าหน้าที่การเกษตร และความบ่อยครั้งในการให้จับส่งการ ประชุมเกษตรกร ซึ่งปัจจัยทั้ง ๕ นี้สามารถอธิบายการยอมรับข้าวพันธุ์ส่งเสริมร่วมกันได้ประมาณ ร้อยละ ๖๒ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจัยทางด้านการพัฒนาทางเทคนิคการเกษตร กับความบ่อยครั้งใน การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับข้าวพันธุ์ส่งเสริมจากเจ้าหน้าที่การเกษตร สามารถอธิบายการยอมรับ ข้าวพันธุ์ส่งเสริมได้ร้อยละ ๕๔ ส่วนปัจจัยที่เหลืออีก ๓ ปัจจัยเมื่อเพิ่มเข้ามาพบว่า ช่วยอธิบาย การยอมรับข้าวพันธุ์ส่งเสริมได้เพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ ๗

สำหรับปัจจัยอื่น ๆ นอกจาก ๕ ปัจจัยที่กล่าวแล้วนั้น จากการวิเคราะห์พบว่า มีอิทธิพล ต่อการยอมรับข้าวพันธุ์ส่งเสริมน้อยมาก หากเพิ่มปัจจัยเหล่านั้นเข้ามาช่วยในการอธิบายจะทำให้ สามารถอธิบายการยอมรับข้าวพันธุ์ส่งเสริมได้เพิ่มขึ้น รวมกันไม่ถึงร้อยละ ๒ จึงกล่าวได้ว่าปัจจัย เหล่านี้ยังมีความสำคัญน้อย ที่จะนำมาช่วยอธิบายการยอมรับข้าวพันธุ์ส่งเสริม

จากตารางที่ ๒๒ และ ๒๓ เห็นได้ว่าการพัฒนาทางเทคนิคการเกษตร ซึ่งได้แก่การใช้ รถไถนา การใส่ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช และการปลูกข้าวปีละ ๒ ครั้ง เป็นปัจจัยที่มีค่าสหสัมพันธ์ กับการยอมรับข้าวพันธุ์ส่งเสริมมากที่สุด และมีอิทธิพลในการอธิบายความแตกต่าง การยอมรับข้าว พันธุ์ส่งเสริมมากที่สุดอีกด้วย เนื่องจากว่าการปลูกข้าวพันธุ์ส่งเสริมนั้นจะต้องใช้วิธีการปลูกอย่าง ถูกวิธี เช่นจำนวนเมล็ดพันธุ์ ๕ กิโลกรัมต่อพื้นที่ทำนา ๑ ไร่ เมล็ดข้าวพันธุ์ใดควรใช้วิธีการปลูก แบบนาดำหรือนาหว่าน และควรรักษาระดับน้ำให้คงที่ไว้เท่าใด เป็นต้น นอกจากนี้ยังต้องมีการ บำรุงรักษา เช่น การใส่ปุ๋ย ใช้ยาปราบศัตรูพืช มากกว่าข้าวพันธุ์พื้นเมือง ซึ่งทนทานต่อโรคและ ดินฟ้าอากาศได้ดีกว่าข้าวพันธุ์ส่งเสริม แต่ให้ผลผลิตน้อย ทั้งอายุ เก็บเกี่ยวข้าวพันธุ์ส่งเสริมก็สั้นกว่า ข้าวพันธุ์พื้นเมือง ดังนั้นถ้าเกษตรกรไม่มีการพัฒนาทางเทคนิคการเกษตรดังกล่าวแล้ว ก็จะทำ ให้ผลผลิตของข้าวพันธุ์ส่งเสริมไม่สูงเท่าที่ควร และการที่จะทำให้เกษตรกรยอมรับข้าวพันธุ์ส่งเสริม ที่ปรับปรุงใหม่นี้จะทำได้ยากมากและต้องใช้เวลาาน เพราะเกษตรกรจะไม่ยอมเปลี่ยนวิถีชีวิต ของเขาในการทำงาน นั่นคือเปลี่ยนวิธีการทำนา และไม่ยอมเพิ่มต้นทุนในการผลิต โดยการ ใช้อปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืชมาใช้ในการทำนา โดยที่ยังไม่เห็นผลประโยชน์หรือผลผลิตที่สูงขึ้นอย่างเห็น ได้ชัดว่าให้ผลผลิตสูงกว่าข้าวพันธุ์พื้นเมืองมากนักเพียงใด แต่เกษตรกรในเขตอำเภอลำไชยา

จังหวัดสุราษฎร์ธานี เคยได้รับการส่งเสริมข้าวพันธุ์ส่งเสริมพันธุ์ต่าง ๆ มาแล้วหลายพันธุ์ เช่น กข.๕ กข.๗ เป็นต้น ซึ่งเกษตรกรเหล่านี้เคยได้รับความรู้และมีประสบการณ์ในการปลูกข้าวพันธุ์ส่งเสริม ดังกล่าวมาก่อนว่า การปลูกข้าวพันธุ์ส่งเสริมนั้น ถ้าปลูกอย่างถูกวิธีและได้รับการบำรุงรักษา เป็นอย่างดี จะให้ผลผลิตมากกว่าข้าวพันธุ์พื้นเมืองถึง ๓๐% และเกษตรกรในเขตอำเภอยะขอมรับ ข้าวพันธุ์ส่งเสริม พันธุ์ที่รัฐบาลเคยส่งเสริมมาก่อน คือ กข.๕ และ กข.๗มากกว่าร้อยละ ๕๐ และมีจำนวนมากที่สุดของจังหวัดสุราษฎร์ธานี (จากตารางสำรวจการปลูกข้าวพันธุ์ปี ๒๕๒๔) เห็นได้ว่าการเผยแพร่ข้าวพันธุ์ส่งเสริมที่ปรับปรุงใหม่คือ พันธุ์ กข.๑๓ และนางพญา ๑๓๒ เกษตรกรที่ยอมรับข้าวพันธุ์ กข.๕ และ กข.๗ ส่วนใหญ่ยอมรับข้าวพันธุ์ กข. ๑๓ และนางพญา ๑๓๒ เนื่องจากว่าเกษตรกรไม่ต้องเพิ่มต้นทุนในการผลิต เพราะเกษตรกรก็ใช้ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช และปลูกข้าวปีละ ๒ ครั้งอยู่แล้ว การนำข้าวพันธุ์ กข. ๑๓ และนางพญา ๑๓๒ เข้าไปเผยแพร่ จึงไม่ เป็นสิ่งที่เข้าไปเปลี่ยนแปลงวิธีการทำนาหรือเพิ่มต้นทุนแก่เกษตรกรเลย เพียงแต่เป็นการเปลี่ยน จากพันธุ์ กข.๗ เป็น กข.๑๓ หรือนางพญา ๑๓๒ ซึ่งได้ปรับปรุงให้เหมาะสมกับพื้นที่ในเขตภาคใต้ มากกว่าพันธุ์ที่รัฐบาลเคยส่งเสริม

สำหรับเกษตรกรที่ยังคงปลูกข้าวพันธุ์พื้นเมืองอยู่ และไม่เคยปลูกข้าวพันธุ์ส่งเสริมมาก่อน จะเป็นพวกที่ไม่ยอมรับข้าวพันธุ์ กข.๑๓ และนางพญา ๑๓๒ เนื่องจากว่าเขาต้องเพิ่มต้นทุนการผลิต และไม่แน่ใจว่าข้าวพันธุ์ กข.๑๓ และนางพญา ๑๓๒ จะให้ผลผลิตสูงกว่าข้าวพันธุ์พื้นเมืองตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่การเกษตร เป็นเหตุให้เกษตรกรกลุ่มนี้ยังคงทำนาแบบเก่าโดยทำตามที่บรรพบุรุษ เคยทำมา ซึ่งไม่มีการพัฒนาทางด้านเทคนิคการเกษตรมาก่อน และต้องใช้เวลาอันนานที่จะทำให้ เกษตรกรกลุ่มนี้ยอมรับข้าวพันธุ์ส่งเสริมได้ ผลการวิจัยครั้งนี้คล้ายคลึงกับ การศึกษาถึงท่าทีการ ยอมรับของ เกษตรกรที่มีต่อข้าวพันธุ์ดีและกำไรทาง เศรษฐกิจของการปลูกข้าวพันธุ์ดีของ เกษตรกรใน ๓ ตำบล จังหวัดสุพรรณบุรีของ วีรชนม์ ศรีสวัสดิ์เล็ก^๑ ทั่วๆ เกษตรกรจะยอมรับข้าวพันธุ์ดี เมื่อ เห็นว่ามีผลตอบสนองต่อการใช้ปุ๋ยดี เก็บเกี่ยวง่ายและเก็บเกี่ยวได้เร็ว และจากการศึกษาการยอมรับ วิทยาการแผนใหม่ เกี่ยวกับการปลูกข้าวของ เกษตรกร ในอำเภอบ้านบ่อ จังหวัดหนองคาย ของ

^๑ วีรชนม์ ศรีสวัสดิ์เล็ก, "ผลกระทบของการใช้น้ำชลประทานที่มีต่อการยอมรับวิทยาการ การเกษตรแผนใหม่ ของเกษตรกรในเขตโครงการชลประทานพิบูลย์โลก," หน้า ๖๕.

ชัยชาญ มณีบุษย์^๑ พบว่า เกษตรกรมีความรู้ในเรื่องการใช้ปุ๋ย และยาปราบศัตรูพืชมาก่อน จรรยา ยอมรับการ เป็นสมาชิกนาสาธิต มากกว่าผู้ที่ไม่เคยมีความรู้ในเรื่อง เหล่านี้มาก่อน

ปัจจัยรองลงมา ที่มีอิทธิพลในการอธิบายความแตกต่างของการยอมรับข้าวพันธุส์่ง เสริม คือ ความบ่อยครั้งในการ เปิดรับสื่อเจ้าหน้าที่การ เกษตร ดังที่โรเจอร์ (Rogers) และเมเน็น (Meynen)^๒ ได้ทำการวิจัยสื่อที่ก่อให้เกิดความสัมฤทธิ์ผลในการ เผยแพร่ นวัตกรรมในประเทศ โคลัมเบียพบว่า การเผยแพร่เทคนิคใหม่ ๆ นั้น อิทธิพลของสื่อบุคคลสำคัญที่สุด และจากการศึกษา เรื่องผลกระทบของการใช้น้ำชลประทานที่มีต่อ การยอมรับวิทยาการ เกษตรแผนใหม่ในโครงการ ชลประทานพิชฌุโลก ของทัศนีย์ ศิริวรรณ พบว่า เกษตรกรที่ติดต่อกับ เจ้าหน้าที่การ เกษตร ยอมรับ การปลูกพืชหมุนเวียนและการใช้ เครื่องทุ่นแรงมากกว่า เกษตรกรที่ไม่ได้ติดต่อกับ เจ้าหน้าที่การ เกษตร^๓

ผลงานวิจัยต่าง ๆ เหล่านี้ สอดคล้องกับสมมติฐานที่ ๕ ที่ว่า การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับ เรื่องข้าวพันธุส์่ง เสริม การพัฒนาทาง เทคนิคการ เกษตร ความน่าเชื่อถือของ เจ้าหน้าที่การ เกษตร ร่วมกันอธิบายความแตกต่างการยอมรับข้าวพันธุส์่ง เสริมของ เกษตรกรในเขตอำเภอยายา จังหวัด สุราษฎร์ธานี

^๑ ชัยชาญ มณีบุษย์, "การศึกษาการยอมรับวิทยาการแผนใหม่เกี่ยวกับการปลูกข้าวของ เกษตรกรในอำเภอยายา จังหวัดหนองคาย," หน้า ๕๐-๕๔.

^๒ Everett M. Rogers and Wicky L. Meynen, Communication Sources for 2, 4-D Weed Spray Among Colombian Peasant, Rural Sociology, 30, pp. 213-219.

^๓ ทัศนีย์ ศิริวรรณ, "ผลกระทบของการใช้น้ำชลประทานที่มีต่อการยอมรับวิทยาการ เกษตร แผนใหม่ ในเขตโครงการชลประทานพิชฌุโลก," หน้า ๖๕.

ส่วนปัจจัยอื่น ๆ ซึ่งได้แก่ การเปิดรับสื่อที่เผยแพร่เกี่ยวกับข้าวพันธุส์่งเสริม ความบ่อยครั้ง ในการเปิดรับสื่อโทรทัศน์และ เอกสาร เผยแพร่ และความรู้เกี่ยวกับข้าวพันธุส์่งเสริม ซึ่งมีอิทธิพลในการอธิบายความแตกต่างของการยอมรับข้าวพันธุส์่งเสริม ใ้้น้อยมาก เช่นการเปิดรับสื่อที่เผยแพร่ เรื่องข้าวพันธุส์่งเสริมของเกษตรกร ถึงแม้ว่าเกษตรกรจะ เปิดรับทุกสื่อที่เผยแพร่ เรื่องข้าวพันธุส์่งเสริม แต่เป็นการเปิดรับแต่ละสื่อเพียง ๑ ครั้งหรือ ๒ ครั้ง ซึ่งอาจจะเป็นการเปิดรับสื่อเหล่านั้นโดยบังเอิญและไม่ได้สนใจติดตามเรื่องราวต่าง ๆ จนจบรายการ อีกทั้งผู้ที่ยอมรับและไม่ยอมรับจะเปิดรับสื่อในจำนวนที่ไม่แตกต่างกันมากนัก จึงทำให้ปัจจัยการเปิดรับสื่อที่เผยแพร่เกี่ยวกับข้าวพันธุส์่งเสริม มีความสำคัญน้อยมากในการอธิบายการยอมรับข้าวพันธุส์่งเสริม สำหรับปัจจัยความบ่อยครั้งในการเปิดรับสื่อโทรทัศน์และ เอกสาร เผยแพร่ ซึ่งอธิบายการยอมรับข้าวพันธุส์่งเสริมได้น้อยเช่นกัน เนื่องจากว่าโทรทัศน์ เป็นสื่อที่มีราคาแพงและเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีโทรทัศน์ การชมโทรทัศน์ส่วนใหญ่ต้องอาศัยชมโทรทัศน์จากร้านค้าจึงทำให้เกษตรกรไม่สามารถชมโทรทัศน์ได้บ่อย ส่วนเอกสาร เผยแพร่ เป็นสื่อที่เกษตรกรไม่ค่อยสนใจ เพราะต้องใช้ทักษะในการอ่านและทำความเข้าใจ ซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับต่ำ สื่อเอกสาร เผยแพร่จึงไม่เป็นที่นิยมในกลุ่มเกษตรกร ส่วนใหญ่มักจะเปิดอ่านเพียงครั้งเดียวคือ ขณะที่เพิ่งได้รับมาและจะไม่อ่านอีกเลย จากเหตุผลดังกล่าวทำให้ความบ่อยครั้งในการเปิดรับสื่อโทรทัศน์และ เอกสาร เผยแพร่ ของผู้ที่ยอมรับและไม่ยอมรับข้าวพันธุส์่งเสริมไม่แตกต่างกัน และปัจจัยทั้ง ๒ จึงมีอิทธิพลในการอธิบายการยอมรับข้าวพันธุส์่งเสริม ใ้น้อย

สำหรับปัจจัยความรู้เกี่ยวกับข้าวพันธุส์่งเสริม ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญในการอธิบายการยอมรับข้าวพันธุส์่งเสริม ใ้น้อยที่สุด เนื่องจากว่าในเรื่องเกี่ยวกับพันธุส์่งการคลุกเมล็ดด้วยยาเคมี การตกกล้า การปักดำ การใส่ปุ๋ยและการกำจัดวัชพืช โรคแมลงและศัตรูข้าว เป็นเรื่องที่เกษตรกรส่วนใหญ่สนใจอยู่แล้ว เพราะเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับอาชีพของเขาโดยตรง แต่เขาจะเลือกนำไปใช้เฉพาะบางอย่างที่คิดว่าเหมาะสมกับตัวของ เขาเองเท่านั้น เกษตรส่วนใหญ่จึงมีความรู้อยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกันมาก และแทบจะไม่แตกต่างกันเลย จึงทำให้ปัจจัยความรู้เรื่องข้าวพันธุส์่งเสริม เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลน้อยที่สุดในการอธิบายการยอมรับข้าวพันธุส์่งเสริม